

Täkarde ta s-sänatät iktäb Bulës i-käl-Kurënta

Āšajəš

1 A-wa näkk, Bulës, wa ija Yisa* Ālmasex* änämmašul däy-erhet n-Mässinäy hin-iktabän näkk d-Timoti wa n-āŋŋa-näy däy-äddin i-älkäniśat* n-Mässinäy ta hät ayrem wa n-Kurënta.

Nähuul-kwäñ-in, nähuul-in day imässeddejän wi əzzäynen äkall wa n-Akaya, ²ikf-iwän Mässinäy-i n-Abba-nänäy d-Emäli Yisa Ālmasex ännyymät d-älxer.

Tämayit i-Mässinäy

³Näkfet Mässinäy-i n-Abba n-Emäli-nänäy Yisa* Ālmasex* semyar, naməlet-t ənta-i n-mässi-s n-tähaint, isasmaqän ulhawän-nänäy däy-tersəmmawen ti hanäy-rammäsnen, ⁴i-ad-nudabät näkkäneq-däy, asəsmaq n-ulhawän n-äddinät wi tärmas tisnant, arəw-dd sär-sän a-wendäy, tälawit n-ulh tolähät d-ta hanäy-ikfa Mässinäy. ⁵Emmək-wa-däy s-a qijeen däy-a-wa hanäy-irammäsän, irammäs-anäy däy-təssəba n-a-wa s-hanäy-ila Ālmasex, emmək-wen-däy day a-s ikann Mässinäy asəsmaq n-ulhawän-nänäy däy-təssəba n-tassayt ta nəja d-Ālmasex. ⁶A-wen-däy a fäl a-wa hanäy-irammäsän näkkäneq däy-tisnant, wär-āmoos yas ar a sär-wän dd-oraw Mässinäy i-ad-ismaqän ulhawän-näwän, täyləsäm. Ässahät day wa hanäy-ihakk Mässinäy, i n-ad-kwäñ-nədhəl käwäned-däy i-ad-tudabem ässäbarät däy-a-wa hanäy-irmäsän s-aşl-i-däy, irmaskäwän käwäned-däy. ⁷Nəkkas ässäk däy-isälan-näwän ed, nəflas a-s a-wa hanäy-irmäsän däy-tisnant šund yas käwäned a irmäs, a-wa nəjräw day näkkäneq däy-tälawit, nohar-t där-wän.

⁸Ayətmä! Elmədät a-s äkall wa n-Azya, nənhay däy-s älyizabät ässuksäqän, izbäb-anäy däy-s a hanäy-irnan här näyel faw a-s sämbo-nänäy, osä-dd. ⁹Nəkkäk əttäma däy-iman-nänäy šund yas a-s tamättant a hanäy-tatiwäytäst mäšan, a-wen, otäs-t Mässinäy i-ad-umas a-s fellä-nänäy ənta, wädden iman-nänäy, ed Mässinäy, ila tärna n-ad-dd-isənkär inəmmuttan; ¹⁰ənta a hanäy-dd-intäshän däy-tamättant-ten-däy tässuksäqät, ənnär wädden a-wen, əru d-nəssəmda. Nəflas day a-s ənta yas a hanäy-e-agəzän däy-e d t-illäm ässar. ¹¹Nəssan a-s tədhalañ-anäy s-tittar-näwän, ədhalañ-anäy

day āddināt ājjootnen hanāy-tēddalnen Măssināy, tittar-năwān iket-dăy-năwān, a săr-năy-dd-orăwnen ānnuymăt n-Măssināy, āmoos a-wen-dăy əssəbdəb wa făl tiimələn āddināt ājjootnen tihusay n-Măssināy, dăy-təssəba n-a-wa hanāy-ija.

Āddälil n-isikilən n-Buləs

¹²Kunta ill'-e a-s năddoobăt ad-săr-s năbbărăj, wăr t-illa a āmoos kunta wădden a-s wăr t-illa a dăy-năššak iman-nănăy, tajuhe-ten-dăy a hanāy-salmadăt a-s a-wa năjă dăy-ăddunya hakd a-wa năjă jere-wăń iket-net, oyad. A-wen wădden a dd-ifalăń sărho-nănăy, Măssināy a t-ijän dăy-ānnuymăt-net, ənta-i hanāy-ikfăń turhajăt n-iji n-a-wen s-ălxal răqqiisăń dăy-iman šăddijnen d-tidət. ¹³Nărha ad-təssanăm a-s dăy-tikardıwen-nănăy, a-wa ilăń ujreh s-ənta a yarräm yas a dăy-hawāń-năssewăł, wăr hawāń-năssewăł dăy-a săł a-wen-dăy, əflasăy day a-s, ad-iwwađ hărăt făll-ujreh-năwān dăy-isălan-win-dăy. ¹⁴Āmăra, wădden hărăt iket-net a săr-wăń ilan ujreh; a-wen-dăy a făl așdl-i-dăy, nămoos abărăj-năwān, mašăń afăl dd-osa așăl wa issəbdăd Emăli-nănăy Yisa,* așăl-wen, kăwăneđ a he-umasnen abărăj-nănăy.

Āddälil wa făl wăr-oles Buləs uyəl n-Kurənta

¹⁵Təssəba n-tafləst-ten-dăy hawāń-jey a făl hi-dd-ijjăś s-tizarăt derhan n-ad-kăwăń-in ăkkăy i-ad-tumas tedăwit-năwān, tedăwit təmdat, ¹⁶ed dăy-derhan-in, ăyelăy ad-kăwăń-in-əmmărăy təzzar, ăkəyăy s-teje ta n-Masidunya, aləsăy-kăwăń-dd day umăr afăl tăt-dd-fălăy i-ad-hi-tarəjăm dăy-asikəl-in s-teje ta n-Ālyăhudəyät. ¹⁷Kunta a-wa ăsdărhăńăy, wăr-ijs, ajăń, ijs yur-wăń a-s, wăr-əjleyăy dăy-a-wa hawāń-ənney? Mey ajăń tordam a-s derhan-in, a dd-əkkasăy yas dăy-eyăf-in şund a-wa tăjjăń dăgg-adəm s-ad-hak-ănn iyăń: Əyya, igləw, iqqəl-kăy-dd a əndărrăń ədarăt-a-wen, ănn-ak: Ābo? ¹⁸Măssinăy a hi-ăjjəyhăń dăy-a-wa hawāń-nəjanna, wăr kăla hawāń-nəssərtăy tidət d-bahu. ¹⁹A-wen, janney-awāń-t făl-a-s Yisa* Ālmasex*-i n-Rure-s n-Măssinăy*-i s-hawāń-nətajj isălan-net năkk d-Sillas d-Timoti, wăr ămtălla əyya-net d-ăbo-net, tidət yas a ijanna. ²⁰Ənta-en-dăy, a dăy-ăsdăttăt Măssinăy a-wa s-ijs ărkăwăł-net, a-wen-dăy a făl, a nəttăr dăy-Măssinăy-dăy, isəm-net a dăy-nəjanna: «AMIN», i-ad-itwəsəmyăr Măssinăy dăy-təssəba-net. ²¹Măssinăy iman-net a hanāy-osăyăń s-ăşşahăt dăr-wăń d-Ālmasex-i hanāy-ijăń inəmmuşal-net așăl wa d-hanāy-ăsnăfrăń. ²²Ənta day a hanāy-işşəşwăłăń s-əşwăł şund wa ităjj ăwădəm i-təla-net, ijs day Unfas-net dăy-ulhawāń-nănăy i-ad-itbat a-s ənta a hanāy-ilăń, nəkkəs ăşşăk dăy-maruşăt wa hanāy-itwăř s-ilkam ad-hanāy-t-ăkf.

²³ Măssinăy a hi-ăjjeyhăń wădden āgg-adəm, iny'-ahi day kunta buhu a hawăń-janney, wär t-illa a hi-ikkasăń ad-kăwăń-in-ăkkăy dăy-Kurənta ar iba n-tărha n-ad-ănxăsăy iman-năwăń, ²⁴ făl-a-s, dăy-isălan wi n-immun, wär-iha ənniyăt-nănăy ad-fălla-wăń nəfrăd a-wa wăla a-wa, ed năkkas ăssăk a-s immun-năwăń, itbat, ănn-ak, a-wa hanăy-işlăń, işl'-anăy făl-a-s innin, nărh'-awăń ălxer.

Inəzjam wi ițtfăf Buləs i-kăl-Kurənta

2 Ărhey dăy-iman-in, ad-wär kăwăń-in-tiləsăy uýəl i-ad-ăyšədăy iman-năwăń ² ed kunta năkk-i-dăy a dd-iqqălăń yaşşădăy-awăń iman, mi hi-e-isəddəwen? Kunta kăwăneđ-i n-əssəbab n-tedăwit-in, ăyšădăy iman-năwăń, əndek əmmək wa s-hi-e-səddəwem? ³ A-wendăy făw a dd-orăwăń a-s ăssofăy ad-hawăń-in-əktəbăy, uhən ad-kăwăń-in-ăkkăy năkk iman-in, ed əssanăy a-s afăl kăwăń-in-əkkey s-əmmək-wa-dăy, ad-ăyšədăn iman-in fălla-wăń ed əkkasăy ăssăk a-s tedăwit-in, a-s tedăwit-năwăń. ⁴ Tăkarde-ta-dăy, kattăbăy-awăń-tăt-in măšan, ărmăsnăt-ahi tirəmmay, osas ulh-in, jey tisnant ta n-imetăwăń dăy-tăssəba-năwăń măšan hakd a-wen-dăy, akătab wa hawăń-jey, wădden i n-ad-ăyšədăy iman-năwăń, ănn-ak, i-ad-təlmədăm făll-tărha-i-dăy măqqărăt hawăń-jey.

Ănşăt i-ăwadəm wa ămmujrăzăń a-wa lăbasăń ămeşăł

⁵ Āmăra, ăwadəm wa săr-wăń dd-ăwwăyăń uýşad n-iman-wen-dăy, wădden năkk yas a-s iýşăd hărăt, iýşăd-awăń-t day kăwăneđ, ănn-ak, ănnăyet: iýşăd iman n-tăşşəm-năwăń, măšan, wär-ărhey ad-şəşşəjrej măjrăd dăy-isălan n-a-wa iýşăd. ⁶ Āwadəm-en-hi, igdăh-as ămăra uđlem-wen-dăy t-tăswăr tăşşəm-năwăń, ed tăsmăqqăm fălla-s. ⁷ Āmăra d-ămmujrăz a-wa ija, ătub, adiś, ăjăt-t-dd s-iman-năwăń, tənşəm-as, səsmədăm ulh-net i-ad-wär t-năqq tămujiřt tojărăt ta t-tărmăsăt stizarăt. ⁸ Ettarăy dăy-wăń, ad-t-səknəm tărha t-tăssiilmădăt a-s tăkkulăm dăy-s. ⁹ Tăkarde ta hawăń-in-əktăbăy, ti s-kăwăń-tirəmăy i-ad-əlmədăy ak făw tamaşalăm a-wa hawăń-janney mey. ¹⁰ Əlmədăt a-s ere s-tənşəm-dăy, ənşey-as. Ere day wa s-ənşeey, kunta ill'-e ere hi-iyşădăn hărăt, ămiyyatărăń s-ad-has-ănşăy, ilmədet a-s ənşey-as-in dăy-tăssəba-năwăń, ənşey-as day dăy-dăy-tăssəba n-Ālmasex.* ¹¹ Afăl nətajj a-wen, wär săr-năy dd-mad-ijrəw Iblis taşləlt s-hanăy-ikkărrăs ed tiddas-net, wär hanăy-ədrejnăt.

Ăzzăman wa ija Buləs dăy-ayrəm wa n-Tărwəs

¹² Ăzzăman wa d-əjjăşăy ayrəm wa n-Tărwəs i-ad-dăy-s ăxtăbăy Ələnžil* n-Ālmasex,* oră-hi dăy-s Emăli emm hərəwăń, issăryăs-ahi

iji n-isălan dăy-idăggan ăjjootnen¹³ măšan, hakd a-wen-dăy, wăr-insa ənniyăt-in, făl-a-s wär dăy-s in-ogežăy Titus-i n-ănjă-năy dăy-ăddin, a-wen-dăy a făl fălăy ayetma dăy-ăddin wi t-əllănen dihen, okăyăy s-teje ta n-Masidunya.

Visa Ālmasex ihakk ašăl făll-Iblis

¹⁴Təmmal i-Măssinăy-i ihakkăn ašăl făll-Iblis, dăy-ăddimmăt n-Ālmasex*-i dăr-nosay, ənta day a hanăy-ikfăn turhajăt n-ad-nətajj isălan n-Ālənžil i-ăddinăt dăy-edăgg iket-net, isălan a-wen s-ašăl-i-dăy, jăń abyănyəl wa tăjjăn ađutăń ăzednen. ¹⁵A-wen-dăy a făl năkkăneđ-i ila Ālmasex, nămoos i-Măssinăy šund ađutăń-win-dăy ăzednen ikna tărha, a-wen-dăy day a nămoos i-ăddinăt wi hănen tabarăt ta n-əlyəllas hakd wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak ¹⁶măšan ăddinăt wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak, ađu wa hasăń-nămoos, erk ađu dd-itirəwăń săr-săń tamăttant, a-s ija a-wen, ăddinăt wi iyyăđnen, nămoos-asăń, ađu ăzedăń dd-itirəwăń săr-săń tămudre tăylalăt.

Əssiistăńăy-kăwăń: mi s-əgdăhăń iman-net dăy-ălxidmăt ogdăhăń d-a-wen-dăy?

¹⁷Năkkăneđ, wär noleh d-ăddinăt wi iyyăđnen jănen măjrăd n-Măssinăy mamăla s-əbbăyărăń; Măssinăy a hanăy-ijăń dăy-a-wa hanăy-işlăń iket-net, a-wa hanăy-issăylăf day, nətajj'-e s-ənniyăt şăddiijăń dat-Măssinăy dăy-tăssəba n-tassayt ta nəja d-Ālmasex.

Tihusay n-ărkăwăl n-tassayt wa ăynayăń

3 Edăwăńne-wa s-iket hawăń-t-jey, qjăń idəm ăynayăń a nətattăř yur-wăń? Äbo! Mey ajăń năkkăneđ, nămiiyatăr s-tăkarde ektabăń dăgg-adəm tăssiilmădăt a-s inəmmușal s-tidət a nămoos? Ellan-t ăddinăt ămiyatărnen s-a-wen i-ad-səlmădăń a-wa ămoosăń măšan, năkkăneđ, wär dăy-wăń nărha a-wen. ²Tăkarde-năńăy, kăwăneđ-di-dăy. Tăkarde a-wa, tăktabăń dăy-ulhawăń-năńăy, əssanăń săr-s dăgg-adəm, yarrăń-tăń day iket-dăy-năsăń. ³Ālmasex* a iktăbăń tăkarde-ten-dăy dăy-ulhawăń-năńăy, ij'-anăy năkkăneđ imawayăń-net i-ad-tăń-năj dăy-ifassăń-năwăń măšan, tăkarde-en, wădden adăloś a-s tăktab, ănn-ak, Unfas n-Măssinăy-i n-Amăylol a tăń-iktăbăń, wădden isəllam n-tihun a făll-tăń-iktăb, ulhawăń n-dăgg-adəm a dăy-tăń-iktăb.

⁴Nəkkas ăşşăk dăy-tărna n-Măssinăy ta hanăy-ikfa dăy-ăddimmăt n-Ālmasex.* ⁵Wär nəhel wăla-dăy ad-nănn a-s, a-wa-dăy hanăy-işlăń, işl'-anăy s-tărna dd-nəkkas dăy-iman-năńăy, ănn-ak, Măssinăy a hanăy-ikfăn turhajăt n-tădabit n-iji-net, ⁶ənta a hanăy-

ikfān turhajāt n-ad-numas inaxdimān n-ärkawāl n-tassayt* āynayān wārān āshātāl fāll-alāmār wa n-Mosa ānn-ak fāll-tārna n-Unfas Šāddijān:

Alāmār, tamāttant
Unfas, tāmudre.

Ālənžil a isidorān wādden alāmār

⁷ Alāmār wa s-janney dd-itirēwān tamāttant s-ägg-adəm, ăzzabbāt-t-dd Măssinăy fāll-ānnăbi Mosa, iktab fāll-isəllam n-tihun. Ija dāy-s Măssinăy ălxurmăt ijan tihusay s-indār wāla-dāy i-kăl-Ișrayil ad-dāy-s ējən wāla-dāy hărăt n-ăssayt əndărrān n-akăyad fāl təssəba n-ānnur-i ăsmăymăyān fāll-idəm n-ānnăbi Mosa, uhəndāy ānnur-en, wār-ăhoja ăsimăymăy fälla-s. ⁸ Kunta ălxurmăt n-ăssayt-wen-dāy əndărrān, ija tihusay ogdăhnen d-a-wen-dāy, ăb' ătăma n-təmyăre n-tihusay ti ija āmaşal wa dd-ăssawăd Unfas n-Măssinăy-i s-ənta ad-ăhaj. ⁹ Yas, kunta, alāmār-wen-dāy, wārān săr-năy dd-itirēw ar tamāttant, ila ălxurmăt ogdăhăn d-a-wen-dāy, ăb' ătăma n-təmyăre n-ălxurmăt wa mad-ăj alāmār-i hanăy-itajjān ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăy. ¹⁰ A-wen-dāy fāw a fāl ălxurmăt-wen-dāy dd-ăzzarăn, ăba-hin ălxurmăt-net ed osă-dd-i t-iknan mijraw, ¹¹ fāl-a-s, kunta a-wa t-illăn s-il kam ad-t-iba, ila ălxurmăt ogdăhăn d-a-wen-dāy, ăb' ătăma n-ălxurmăt wa mad-ikrăs a-wa s-ənta a iyłalăñ.

¹² Ătăma ogdăhăn d-wen-dāy a fāll-năsifălla, a-wen-dāy a fāl ozja ənniyăt-năñăy, ¹³ wār noleh d-ānnăbi Mosa-i s-ălwăqq wa d-fălla-s dd-ăsmăymăy ānnur n-Măssinăy, ăškănbăš-as i-ad-wār hənnəyān kăl-Ișrayil a-s ăsmăymăy wa ija idəm-net, ifannăz-in s-a əndărrān a əndărrān. ¹⁴ Ăsyărăn kăl-Ișrayil ulhawān-năsăñ, a-wen-dāy a fāl har ašăl-i-dāy, ed ăyarrăn əlkəttab wa n-ärkawāl n-tassayt wa ărēwān, indar-asăñ afăham-net ed olăh-asăñ əlkəttab-en d-a hasăñ-ilsa hărăt, s-əmmək-wa-dāy s-ăškănbăš ānnăbi Mosa idəm-net i-ad-wār t-hənnəyān ăddinăt. Āmăra, a-wa ilsăñ tițawen n-ăddinăt hasăñ-igdălăñ ujreh, wār t-illa ujreh-net ar s-tartit d-Ălmasex. ¹⁵ Ijmaq-t ăssăk a-s har ašăl-i-dāy, kud-ăyrăn əlkəttabăñ wi iktăb ānnăbi Mosa-dāy, ad-tăñ-asən, wār hasăñ-len ujreh ed, ilsa hărăt tițawen n-ulhawān-năsăñ, ¹⁶ măšan ăddinăt wi əkfănen iman-năsăñ i-Emăli, ăbas ăšikănbăš hărăt i-idmawān-năsăñ.

¹⁷ Emăli, Unfas a ămoos, ere s-iha Unfas n-Emăli ulh-net, a-di, ijraw iman-net. ¹⁸ Năkkăneq dāy-i s-ămăra-dāy, ăbas ăšikănbăš hărăt i-idmawān-năñăy, ere dāy-năy ikyădăñ dāy, ad-inhəy şund dāy-tiset ălxurmăt n-Emăli măšan, ilkam ad-təmmuttəy talya-

nänäy, äkf'-anäy Unfas n-Emäli älxurmät ojärän wa-däy nəjräw ämära-däy.

Älxidmät wa iha Buləs ənta d-imidiwän-net

4 Śāmad Mässinäy, ođän-anäy tähaint-ta-däy fäl ija ämašal ogdähän d-a-wa-däy däy-ifassän-nänäy, adiś, kuyədät-anäy, ² nəbdəwet d-a-wa ăsikärakädän tamašalän äddinät däy-ufär, wär nətəttäret tikärras n-ăwadəm, wär nəsəməskil mäjräd n-Mässinäy, tidət yas a nəjanna i-äddinät dat-Mässinäy i-ad-əlmədän a-s a-wa hasän-nəjanna iket-net tidət. ³Kunta day Älənžil,* əllan-t äddinät s-iffar ălmäyna-net, a-di wi əkfänen iman-näsän i-əlhəllak a-s ättunkäl, ⁴ ănimäšräyän i-Mässinäy, ăsdäryäl-tän Iblis-i ăminakälän fäll-ăddunya-ta-däy, igdäl-asän ahänay n-ănnur wa mäqqärän ăsmäymäyän ihän isälan n-Älənžil-i hanäy-isalmadän s-ălxurmät n-ănnur wa ihän Älmasex-i s-ăwadəm wa t-inhäyän, inhäy Mässinäy. ⁵ Wädden isälan n-iman-nänäy a nəxaṭṭäb i-ad-hanäy-in-əjrähän äddinät, isälan n-Älmasex a nəxaṭṭäb. Däy-təssəba-net ənta-en-däy a fäl nəja iman-nänäy ekla-näwän, ⁶ed Mässinäy-i innän ašäl äzzarän:

«Ăməlet ănnur i-ad-iba tihay»,
ənta-en-däy, a dd-ijän ănnur wa s-ämära-däy, ăsimäymäy däy-
ulhawän-nänäy i-ad-nudabät ahänay n-tihusay n-ănnur wa
ăsimäymäyän fäll-idəm n-Älmasex.*

Ālyizabät wa inhäy Buləs ənta d-imidiwän-net

⁷ Härät-wen-däy, ij'-anäy-t Mässinäy, mäšan hakd a-wen-däy ufa ad-nəssan nəkittəw a-s wär t-illa a nämoos. Wär nämoos yas ar šund härät ilan ălqim itwarän däy-iləkkən s-räqqiis teräzze-näsän i-ad-itbət a-s tärna ta n-Mässinäy, wädden ta n-iman-nänäy a-s näxdam i-Mässinäy. ⁸ Əzbəbän-anäy äddinät siha d-siha mäšan, wär nälfäzzäät, nəşşəwwäš mäšan, wär nəkkes ätṭäma; ⁹ ăstäyäynän-anäy äddinät mäšan, wär ḍara-näy iqquel Mässinäy, indär-asän ad-hanäy-ărməsän; təggatän-anäy s-ăkall mäšan, indär-asän ad-hanäy-in-səmdun, issəbdäd-anäy-dd Mässinäy. ¹⁰ Hak ăssayät-däy, ărhan-anäy äddinät təsəmme n-tamättant šund ta ija Yisa mäšan, intäş-anäy-dd Mässinäy däy-sän i-ad-əlmədän a-s tämudre-ta-däy ija Yisa, a nəja näkkäneđ-däy, śāmad iddar, adiś, nəddar näkkäneđ-däy däy-təssəba-net. ¹¹ Äşeräkken yas däy-ăddunya-ta-däy tamättant-nänäy däy-təssəba n-alkum-nänäy i-Yisa.* Tidət, təbrar təyəssa-nänäy, mäšan, nəddar; ămoos a-wen a ăssiitbätän i-äddinät tämudre ta ija Yisa däy-ulhawän-nänäy. ¹² ărhan tamättant-nänäy däy-

təssəba n-älxuṭbät wa nətäjj măšan, hakd a-wen-dăy, orăw-dd särwän a-wen-dăy hanäy-täjjän, tämudre täynayät.

¹³Nəttaf yas ənniyät wa s-innä ännäbi iyyän dăy-əlkəttab n-Măssinäy:

«Omanäy s-Măssinäy, a-wen-dăy a făl
ämмирдăy dăy-isălan-net.»

Ämära, immun šund-wen-dăy a nəttaf näkkäneđ-dăy, nomän yas, ad-nəxat̄täb isălan-net. ¹⁴Nəkkas äşşäk a-s Măssinäy-i dd-issənkărän Emäli Yisa jer-inəmmuttan, ilkam ad-hanäy-dd-isənkär jere-sän, isəbdəd-anäy näkkäneđ hakd kăwăneđ edes-has dat-Măssinäy. ¹⁵A-wa hanäy-işlän iket-net, kăwăneđ a he-infəw i-ad-imyar ənnuyymät n-Măssinäy, iwwaḍän-dd fălla-wän ăddinät ăjjootnen, ijatän wi tiiməlnen Măssinäy.

A-wa t-illän ad-t-iba, işrəy-t-dd a-wa iyłälän

¹⁶A-wen-dăy a făl, kuyədăt-anäy ed nəssan a-s kud-dăy aşäl-i-dăy, tilkməmmed tayəssa-nänäy s-a əndərrän a əndərrän, hak aşäl-dăy itiwwađ-dd, a ănyayän făll-tiynəya n-ulhawän-nänäy. ¹⁷Härät n-ayana wa nəhannäy ämära-dăy, tažidert, ilkam ad-t-iba, işrəy-t-dd ălxurmät iyłälän, ăsinäfläyän wärän il' asuyəl. ¹⁸Wär-inäbbäjet a-wa inabbäjän tiştawen n-dägg-adəm tiştawen-nänäy, ănn-ak, năknet akäyad dăy-a-wa wärän ila mănhoy t-illän yur-Măssinäy făl-a-s, a-wa ilän mănhoy, ad-t-iba, a-s ija a-wen, a-wa t-wärän ila t-illan yur-Măssinäy, iyłal hărkuk.

Isălan n-tämudre ta täynayät d-tayəssa ta täynayät təlkämät

5 Ämära, nəssan a-s tayəssa-ta-dăy nəha tolähät yas d-ehäket, ilkam ad-tumas šund ebärşäj măšan, nəssan a-s aşäl wa n-sämdo n-härät iket-net, a-s e-äj, ăsimäjnät-anäy-dd Măssinäy ehäket ănyayän dăy-işənnawän. Wen ənta, wădden a əknan ifassän n-ägg-adəm, Măssinäy iman-net a t-dd-iknän, iyłal dăy. ²Ämära, nozar dăy-ehäket-wa-dăy, năsidärhän ad-nəddək yur-Măssinäy i-ad-nəjjäš ehäket wa n-tiyəswen ti ănyaynen, ³s-afăl aşäl wa tänät-nəjjäš, ad-ăbas nəzzaf. ⁴A nəkka nəzzay dăy-tayəssa-ta-dăy, ad-nozar, năsnin hak aşäl măšan, wădden arurəd a nəja ad-hanäy-ikkəs Măssinäy dăy-ăddunya-ta-dăy, ănn-ak a nărha, ad-fălla-näy-in-ikkəs tayəssa ta tărewät s-hak aşäl tamăttat, aj ta täylälät dăy-edägg-net. ⁵Măssinäy iman-net a hanäy-dd-ixlăkän i-a-wen, ənta-i hanäy-ikfän Unfas*-net i-ad-umas tasətbat d-ăddımmanna n-ărkawäl wa hanäy-ijjäš.

⁶Äsikayăd-anäy a-wen-dăy hak aşäl ed, nəssan a-s a nəkka nəha tayəssa-ta-dăy, ad-nujəj Emäli. ⁷Tidət, wär t-nəhənnəy s-tiştawen-

nānāy āmāra-dāy māšan, năkkăneq immun wădden a-wa hannăynăt tiqtawen-nānāy a făl năsifălla. ⁸Năflas hullan a-wa s-nomăń măšan, năssoof ad-năhan, năzjär tayəssa-ta-dāy, năddék edes i-Emăli. ⁹A-wendāy a făl jer-năqqima dāy-tayəssa-ta-dāy wăla năzjar-tăt, năjrăzət i-Emăli dāy-hărăt iket-net, ¹⁰făl-a-s ăhhuuşşäl, ad-dd-năbdăd iket dāy-nānāy dāy-edăgg n-ăşşăreya wa n-Ălmasex* i-ad-hanăy-işrăy. Dihen, hak ăwadəm d-a-wa has-jăń imojjan-net. Wa āmeşălăń a-wa olăyăń, ad-ijrëw maruşăt-net, wa s-a-wa lăbasăń day yas a āmeşăł, ad-ijrëw ălhăk-net.

Ălmasex a-s əssəbab n-tanməzalt jer-Măssinăy d-dăgg-adəm

¹¹Şămad năssan a-wa s-itawănnă tuksəda n-Emăli, nătattăr day ad-tăjjĕş tuksəda-ten-dăy ulhawăń n-dăgg-adəm, Măssinăy, wăr has-tădrej talya-nānāy, norda day a-s kăwăneq, dăy-ulhawăń năwăń, tăssanăm fălla-năy. ¹²A-wa hawăń-năjanna, wăr hawăń-t-năjənn făl-a-s innin nărha ad-hanăy-in-tăjărhăm, ănn-ak, năjann'-awăń-t i-ad-tudabem abăraj dăy-tăssəba n-a-wa năxdăm jere-wăń, dihen, ad-tălmădăm a-wa mad-tănnəm i-wi tabărajnen dat-ăddinăt, a-s ija a-wen, wăr şăddijăń ulhawăń-năsăń. ¹³Kunta iyyăd ija yur-săń a-s iba n-tayətte a hanăy-irmsăń, wăr-iyşed hărăt a-wen ed ălxidmăt n-Măssinăy wa năha, a hasăń-ijrăwăń tăenna n-a-wen; kunta day, jăń-anăy ăddinăt əssannen a-wa hăń, a-wen, tănfonăwăń. ¹⁴Ălxidmăt wa năha, tăntaj-anăy săr-s tărha ta măqqărăt hanăy-ija Ălmasex, * a-wen-dăy a făl nădgaz. Năkkas ăşşăk a-s əntă-i n-iyăń, ămmut dăy-tăssəba-năwăń, ămoos a-wen-dăy a-s şund iket-dăy-nānāy a ămmutnen dăy-a-wa ămoosăń amişəł n-erk hărătăń wi nătamaşal ibda. ¹⁵Dăy-tăssəba-nānāy iket-nānāy a făl ămmut i-ad-umas a-s ăddinăt wi ikfă tămudre ta tăynayăt, ad-ăbas ărjaşăń dăy-derhan n-iman-năsăń, ănn-ak, ărjaşăń s-a-wa fălla-săń irha Ălmasex-i ămmun, inkăr-dd jer-inəmmuttan.

Tămudre ta tăynayăt ihăkk Ălmasex

¹⁶Aşăł-i, ăbas nădkăd ăwadəm wăl' iyyăń s-a-wa s-t-ədkădăń dăgg-adəm. Ibda a-wen-dăy a-s nădkăd Ălmasex* iman-net măšan āmăra, wădden tayətte-ten-dăy a-s năgla. ¹⁷E-d osăy ăwadəm d-Ălmasex-dăy, ămoos ăwadəm ăynayăń, a-wa n-ibda ibbădăy; ənhăywăt-t, hărăt iket-net, ăynay-dd săr-s. ¹⁸A-wen, Măssinăy-i hanăy-ăzmăzăłăń d-iman-net s-Ălmasex a t-ijăń, ijă day aşăł-i-dăy ămaşal-wen-dăy n-aşəommăzəł n-dăgg-adəm d-Măssinăy dăy-ifassăń-nānāy. ¹⁹Dăy-tăssəba n-tărna n-Ălmasex-en-dăy, ad-ija Măssinăy tanməzalt dăr-s d-ăddinăt iket-dăy-

năsăń, ənta a ijjăśän ărkăwäl wa n-ad-ăbas hasăń-e-ițaf uđlem-năsăń, ij'-anăy năkkăneđ-dăy inəmmejrədăń ăwwikkălnen tanməzalt-net.

Āmašal wa n-ażəmmăzəl n-dăgg-adəm d-Măssinăy

²⁰ Āmăra, năkkăneđ a-s ălžămayăt n-imawayăń n-isălan n-ălxer n-Ālmasex* šund yas a-s Măssinăy iman-net a itamăjradăń i-dăgg-adəm dăy-tăssəba-nănăy; a-wen-dăy a făl dăy-wăń nətattăř, năj'-awăń isəm wa n-Ālmasex, ehăff, măzălăt d-Măssinăy iket-di. ²¹ Yisa-i s-wăr kăla ofa abăkkad, ij'-e Măssinăy dăy-edăgg n-inăsbăkkăqăň i-ad-nasăy dăr-s, nəkrəš idəm dat-Măssinăy.

Aşál-i-dăy a-s aşál wa n-tătubt

6 Năkkăneđ, Măssinăy a dăr-nănnixdăm, a-wen-dăy a făl kăwăń-năsimătăř d-ad-wăr hin-tăsbătălăm ănnuymăt n-Măssinăy-wa kăwăń-ikfa ²ed Măssinăy iman-net innă:

« Ěsley i-tittar-năwăń,
aşál wa əssəbdădăy i-ad-kăwăń-ăyləsăy osă-dd yas,
ogăzăy-kăwăń. »

Āmăra, aşál-en n-əlyəllas issəbdăd Măssinăy, osă-dd, ənta-da-dăy nəha aşál-i-dăy.

³ Năkkăneđ, wăr t-illa a nətajj i-ad-nəkkəs ăwadəm dăy-tuksəđa n-Măssinăy, i-ad-wăr-ijărrəw ăwadəm a lăbasăń innă dăy-āmašal wa nəha. ⁴ A-wa nətajj iket-net, nətajj'-e i-ad-itbət dat-ăddinăt, a-s inaxdimăń dd-ăsimăšăl Măssinăy a nămoos. A ijăń-dăy, nəbdad făll-iman-nănăy, wăr t-illa ayăna s-wădden nəhannăy-t jer-ălyizabăt, wăla tissust, wăla tirəmmay măšan, nəşbar dăy-a-wen-dăy iket-net. ⁵ Ějjăśnăt-anăy tiwit, nəjjăś tikărmuten, ozyăyan-anăy ăddinăt, ehăđ d-aşál nălluyyăy ed nəşyal, dehiyyăń făw wăr nəjărrəw s-edəs, nətajj išilan wăr t-illa a nəkša. ⁶ Măšan, şăddijj tămudre-nănăy, tămudre n-ăddinăt əzzaynen Măssinăy. Hanăytazidert, noolăy, idhal-anăy Unfas Şăddijăń,* nărha ăddinăt s-ulh imdan. ⁷ Nəxaqtăb măjrăd n-Măssinăy s-tidət-net d-tărna-net, iqquđ a-s hărăt dăy-imutaj wi s-nəkannăs d-işənja-nănăy, ənta a nəja tăkoba hakd ayărh. ⁸ Dăy-a-wa nəha, ăssiimyărăń-anăy iyyăđ, əlkăhăń-anăy iyyăđ; təmmalăń-anăy iyyăđ, gaggărăń-anăy iyyăđ; jan-anăy iyyăđ inəsbuha, a-s ija a-wen, wăr t-illa a dd-izajjärăń imawăń-nănăy săł tidət; ⁹ jan-anăy iyyăđ ăddinăt wăren atwăssăń, a-s ija a-wen, nəkna atwəzzi; ija yur-iyyăđ a-s năssijja-hin făw măšan, wăr nămmut hărwa, ăytasăń-anăy tamăttant măšan, nəddar hărwa. ¹⁰ Jan-anăy iyyăđ iməskay măšan, hărkuk năddiwăt; jan-anăy iyyăđ tilăqqiwen măšan, nətirəw-dd ărrəzăy s-ăddinăt

äjjootnen; jan-anāy iyyād āddināt s-wär t-illa a lan uhən-dāy, wär t-illa a hin-nođan.

Ulhawān olwanen

¹¹ Ayətma-y wi n-kăl-Kurənta, wär t-ih' āššāk a-s nor'-awān imawān-nānāy i-tidət, nor'-awān dāy ulhawān-nānāy, wär t-illa fāw a hawān-nəffar; ¹² ənn-ak, ulhawān-wi-di-dāy-nāwān a hanāy-wāren-olwa, ənnār wādden a-wen, olwan-awān wi-nānāy hullan hullan. ¹³ Šāmad ilyādān-in a tāmoosām, äyyät-ahi ad-hawān-äjāy mājrād wa he-äj abba i-aratān-net: äjät-anāy a-wa hawān-nəja, arāt-anāy ulhawān-nāwān s-əmmək wa s-hawān-nora wi-nānāy.

Ānnur d-tihay ya, wär t-illa a osayān

¹⁴ Wär toseyām iman-nāwān d-āddināt wi wāren oher hārāt d-Emāli. Ma ohar a-wa olāyān d-a-wa lābasān, mey ma ohar ənnur d-tihay? ¹⁵ Ma tāmoos tassayt ta t-təllāt jer-Ālmasex* d-Iblis mey jer-amumən d-ānāzzalim? ¹⁶ Ma ohar ehān wa šāddijān n-Măssināy d-āşşānāmān. Əlmədāt a-s năkkăneđ a-s ehān n-āmudd wa šāddijān n-Măssināy. Măssināy-i iddārān innā:

«Ad-əzzāyāy jere-sān,
ədhəlāy-tān e-s əkkān-dāy,
umasāy-asān Măssināy, umasān əntāneđ tamətte-nin.»

¹⁷ A-wen-dāy a fāl innā Emāli:

«Əzjärāt-dd jer-inəzzulam,
əbədəwāt iman-nāwān dār-sān,
wär əsəmān a əmmiđāsān.
Afāl jām a-wa fälla-wān ərhey,
ad-kāwān-dd-äjāy s-iman-in,
səbbələlāy-kāwān,

¹⁸ umasāy-awān Abba,
tumasām məddana-y d-eşše-y.
Năkk-i n-Emāli-i ilān tārna a innān a-wen.»

7 Ənhəywāt ȳas ayətma-y wi əknəy tārha, şāmad năkkăneđ a-s ija Măssināy ərkăwālān-win-dāy, adiš, nəbədəwet d-əsəmməđəs n-tiyəswen-nānāy d-ənniyätān-nānāy, nişdajet, tānnahāđet dāy-nāy tuksəđa n-Măssināy.

A-wa dd-orāwān tedāwit ta ija Buləs

² Ayətma, arāt-anāy ulhawān-nāwān, äjät-anāy edägg. Wär t-illa ere năddiywāt, wäl' ere năssok' əkall, wäl' ere năkkirrās i-ad-năkş

ehäre-net. ³ A-wa hawän-janney, wär teyalät janney-awän-t i-ad-käwän-sädlämäy, ham ulhawän-nänäy, nəj'-awän tärha-ta-däy s-wär hanäy-e-ibdew a säl tamättant. ⁴ Èjrawäy s-mäjräd däy-isälan-näwän, ämoos-ahi day abäraj ad-fälla-wän äbbäräjäy, əssənsän isälan wi fälla-wän əsley ənniyät-in har jey tedäwit-ta-däy hintästwäwt wäla däy-tersämmawen ti nənhäy.

⁵ A hin-näwwäd teje ta n-Masidunya-däy har ašäl-i-däy, wär käla nəja härät n-ässayät n-täsonfat. Iwwäywäy-anäy älyizabät siha d-siha, əknäsän-anäy äddinät, närmäy fäll-iman-nänäy hakd-däy fäll-tiyäswen-nänäy, ⁶ mäšan issäsmäd Mässinäy-i n-enässesmäd ntalyiwen ulhawän-nänäy, ed nəha a-wen-däy, a-s hanäy-dd-osa Titus. ⁷ Äsdäwät-anäy ass-net, äsdäwen-anäy day isälan-näwän wi däy-näy ija. Illäyät əmmæk wa s-t-täsbälälam, ija däy-näy isälan n-awnaf wa hanäy-jäm, illäyät-anäy day tisnant ta jäm däy isälan n-a-wa ijän; iglä har hanäy-innä a-s ašrut wa-nin a tärmasäm däy-isälan-win-däy har ämära, näkk a fäll-täknasäm d-işənja-nin. Èsley i-isälan-en-däy yas, ässakäyäy däy-tedäwit.

⁸ Èssanäy a-s ikm'-iwän a-wa s-käla hawän-t-in-əktäbäy mäšan, wär t-ämmujräzäy, kud-däy ämmujräzäy-t, hannäyäy a-s wär tähoja tisnant-näwän. ⁹ Ämära, äddiwey däy-isälan-näwän mäšan, wädden tisnant ta käwän-tärmasät a hi-täsidäwt, änn-ak, tätubt ta jäm s-Mässinäy sär-wän-dd-oräw mäjräd wa hawän-in-jey a hi-äsidäwen. ¹⁰ Tisnant ta s-Mässinäy a tät-dd-oräwän sär-näy, wär la imujraž ed tiirəw-dd sär-näy täbäddäwt d-a-wa läbasän nətamašal, näyləs, a-s ija a-wen, tisnant ta s-äddunya a sär-näy-tät-dd-oräwän, ten, uşreyän-net, əlhəllak yas.

¹¹ Tidət, ikm'-iwän a-wa hawän-ənney mäšan, ämoos a-wa sär-wän dd-oräw a ihan erhet n-Mässinäy. Ènhəywät käwaneq iman-näwän älxal wa ähusken tärmasäm ämära, təssäkäm iman-näwän, täkrakädäm, tärmaçäm, täsdärhänäm ad-hi-taləsäm ahänay, tärđäm iket-näwän däy-armuđ a-s äwadəm wa ämešälän təluše-ten-däy jere-wän, inmənhəyet d-imojjan-net; ənta-den-däy a-wa issətbätän a-s ənta a iwar uđlem, wädden käwäned.

¹² Ärheey ad-tässanäm a-s täkarde ta iyyädqät hawän-in-əktäbäy, wär tät-in-əktebäy däy-tässəba n-äwadəm wa änmašräyän wäla wa ittädlämän, änn-ak, əktäbäy-awän-tät-in däy-tässəba n-əddəguzät wa jäm fälla-näy s-Mässinäy a-s əssəbab-net. ¹³ Ämära-däy, issäsmäd a-wa jäm ulhawän-nänäy, tässewäd day tedäwit ta ija Titus fäll-ta-nänäy, ikkäs-anäy däy-täqqän n-eyäf däy-isälan-näwän, ¹⁴ äbbäräjäy data-s däy-isälan-näwän, ənhäyäy a-s a-wa ähusken has-ənney fälla-wän, wär t-ämmujräzäy ed wär-äbbuggät. Tidət d-tärha yas a käwän-nəssəkna, nosa day a-s a-wa nənna i-Titus däy-isälan-näwän, tidət.

¹⁵Ašäl-i, e-d dd-iktă asəbbələl wa t-jäm a-s kăwän-in-osa d-əjjəluyat d-semyar wa jäm däy-amişəl n-a-wa hawän-nəjanna, ad-kăwän-itiməl s-tärha. ¹⁶Tedäwit-ten-däy ija, a jey näkk-däy, ed əssanäy a-s əddooobey ad-fälla-wän səffəlläy, əfləsäy-kăwän däy-härät iket-net.

Isälən n-tirjit i-imumənän wi n-teje ta n-Masidunya

8 Ayətma-γ, närha ad-hawän-näj isälən n-ənnuymät wa ikfa Mässinäy əlkənisäten ti hänən teje ta n-Masidunya. ²Wär t-illa əlyizabäť s-wädden ənhäyän-t mäšan, wär-ifnez a-wen təmyäre n-tedäwit-näsän, lăqqəwän mäšan wär-äsyärän ifassän-näsän i-imumənän wi wären ət̄ef härät. ³Äjjəyhäy a-s jän a-wa əddoooben, ənn-ak, jän fäw a okäyän a-wa əddoooben, əmoos a-wen a tän-dd-ifalän, wädden a-s tän-äsihässäl əwadəm. ⁴Əntäneď iman-näsän a dd-ifäl ənniyät-wen-däy, tiläqqad fäw a hanäy-jän fäll-tärha-i-däy jän n-ad-ədhəlän iməssheddəjän-wi hänən Yärussäləm. ⁵Tanəmmirt-näsän, jän a okäyän a-wa tän-norda. Emäli a əkfän iman-näsän, əkfän-anäy day iman-näsän däy-erhet n-Mässinäy.

⁶Isälən n-a-wen-däy jäm a fäl nääsmätär Titus i-ad-kăwän-in-iqqəl, isəmdəw a-wa issəntə jere-wän, awəy-dd tirjit ta s-täbokäm i-imumənän. ⁷Tidət-däy a-s wär t-illa a-s wädden əsnäfläy-kăwän Mässinäy däy-s, jer-immun wäla musnät wa n-tayətte wäla musnät n-mäjräd, wäla əddägazät däy-iji n-isälən-net wäla tärha təmdat. A-wen-däy a fäl isälən-wi-däy n-tirjit i-imumənän, əjləyät däy-sän hullan.

⁸A-wa där-kăwän-əsimätäräy, wär-ärhey ad-hawän-umas tähässilt. Isälən yas n-armuđ wa s-əkfänät əlkənisäten ti iyyäđnen a däy-wän tajjäy i-ad-täjləyäm kăwäned-däy, sətbətäm tärha ta jäm i-ayətma-wän wi iyyäđnen.

Əlmital wa hanäy-dd-oyyä Älmasex

⁹Təssanäm iman-näwän təmyäre n-ənnuymät wa kăwän-ikfə Emäli-nänäy Yisa Älmasex däy-təssəba-näwän, əntə-i n-amärrəzäy, əsläqqäw iman-net i-ad-tärzäyäm kăwäned, däy-əlläqqu-net.

¹⁰Əddäbara-nin hawän da: səmdəwät-in a-wa əhusken təssəntäm; ənhađ, kăwäned a əzzarnen s-ajäraw n-ənniyät-wa-däy, kăwäned day a əzzarnen s-iji-net. ¹¹A-wen-däy a fäl ərhey a-s a-wa däy-təssəntäm əddägazät, səmdät-t-in s-tädabit-näwän. ¹²Ere ikfən härät i-Mässinäy s-ulh imdan, ikf-e s-ənniyät n-a-wa ila wädden a wär-ila, ad-ijräz əlxal-net i-Mässinäy, Mässinäy day, wär däy-näy-e ittär a wär nəla, wäla a wär näddobät. ¹³Wär hawän-jənney, kăykäyät-dd a-wa tət̄äfäm i-ad-səyyəwənäm əddinät iyyäđ, fäw, ənn-ak, a tattäräy ad-tagdähäm iket-däy-näwän däy-a-wa läm. ¹⁴Tidət, ašäl-i, kăwäned, əsnäfläy-kăwän

Măssinăy, a-wen-dăy a făl dăy-wăń tattărăy ad-tădhélăm ayətma-wăń wi tărmăs tămăyatert ed ăddobăt a-s ašekka, ad-tăbrəjw l talya, umas a-s win-dăy tădh l m aš l-i-dăy, a he-is nn f y Măssinăy, a-s ija a-wen, k w n d , t rmas-k w n t m yatert. Dihen,  nt n d  a iwar ad-k w n- dh l n. ¹⁵  nta-den-dăy migd haw wa s-haw n-j nney d yhan y- ssew l  lk ttab n-Măssinăy a-s inn :

«Wa dd- jlaben a  jjen, w r- ssak y,
wa s-a- nd rr n d y a dd- jl b t,
w r f lla-s in- ba h r t.»

Asik l n-Titus d-imidiw n-net s- yr m wa n-Kur nta

¹⁶ N mmoy i-Măssinăy ed iss jl y Titus d y-is lan-n w n s- mm k wa s-d y-s n- jl y y n kk iman-in. ¹⁷ Titus iman-net a ir  n s-ad-k w n-in- kk, n tt r d y-s d y ad-k w n-in- kk  sh k, ija d y f ll-a-wen. ¹⁸ D y-is lan n-asik l wa s r-w n-in-ija, n sid w-t-in d- nj a-n y iyy n d y- ddin s-w r t-ill   lk nis t* s-w dden taj yha f ll-t husay n- lxidm t-wa t-i l n d y-efes n- L n zil.* ¹⁹ W dden d y-t ss ba n-a-wen-d y  as a f l s r-w n-t-in-n sid w d-Titus,  nta-en-d y d y a  sn fr nn t  lk nis ten i-ad- s rt y tirjiten iket-di d-tu zann t.  lxidm t-wen-d y, n h -e i-ad-itw s my r is m n-Em li, n s tb t t rha n-t dh lt ta s-n rha ad-t t-n j i-ay tma-n y.

²⁰ D y-is lan n-t s ssiwit-ta-d y, azr f  jjeen a-w , a-wen-d y a f l w r n rha ad-han y- ss k  w d m d y-is lan n- mm k wa s-t-n tt f hund y har a l wa d-e-ijj s ifassän n-m ss w-s ²¹ ed, n rha ami l n-a-wa ol y n dat-Em li hakd-d y d gg- d m.

²² Medd n-wi hin-n  s a l s r-w n, n sid w-t n-in d y d- nj a-n y iyy n n k n  az jj zz, n nh y a-s  w d m ir han t dh lt n- ddin t wi iyy d nen, a-wen-d y a f l t-noyya, ikk- iw n-in. Ijl y hullan d y-derhan n-ad-k w n-in- kk, ikn- iw n d y tafl st, ij lay hullan d y-derhan n-ami l n-erhet n-Măssin y. ²³  m ra, t y lift-n w n Titus wa n-amidi-nin d r-ohar y  lxidm t, t y lift-n w n medd n wi iyy d nen d r-n nnixd m d r-s  dd ewn n. Iket-n n y k w n d -di-d y a-s n xd m. Medd n wi n- ss n d r- dd w Titus,  lk nis t a t n-in-t shima s l t i-ad- xd m n jere-w n, s my r n is m n- L mas x.* ²⁴ S kn t-t n t rha t md t i-ad-umas a-wen t juhe i- lk nis ten-ti t n-dd- s ma s ln n,  lm dn t a-s w r- bb gg t ab raj wa f lla-w n n t j j.

T dh lt n-imum n n wi n- ly hud y t

9 D y-is lan n-t dh lt ta t kk t im  s edd j n wi h nen teje ta n- ly hud y t,  jr h y-in a-s w r- my at r y ad-haw n-si w l y d y-is lan-net, ² ed diha t-t ll m, t j lay m hullan d y-a-wen.

Iwwăy-dd săr-i făw a-wen ad-kăwăñ-amelăy dat-imumənăñ wi əzzăyñen teje ta n-Masidunya; ənney-asän a-s: imumənăñ-wi hănen teje ta n-Akaya, wa-dăy n-ənhađ jan əmmək i-ad-ədhəlăñ imumənăñ wi əzzăyñen Älyăhudəyät. Hannăyăm ămăra a-s əjjəluyăt-năwăñ, orăw-dd derhan s-ăddinăt ăjjootnen n-ad-arəjăñ əntăneđ-dăy.

³ A-wen, wär hin-ikkes a-s ămăra, ăsimăšălăy-in săr-wăñ hărăt dăy-ayətma-năy iyyăđ dăy-ăddin i-ad-wär-itəbəggut a-wa fălla-wăñ ənney. A-s kăwăñ-in-tisən, əjrəwnet-kăwăñ təknam dăy-asdu i-ad-titbat təmmal ta kăwăñ-jey dăy-isălan n-ażrəf-wa-dăy. ⁴ Åksuuđăy a-s afăł kăwăñ-in-əkkey, năkk d-hărăt dăy-imumənăñ wi n-Masidunya, har kăwăñ-in-nosa wär tăsdăwăm, ad-hi-umas a-wen tăkrakiđt, umas-awăñ-tăt kăwăneđ-dăy ădarăt təmmal ta kăwăñ-jey hasăñ. ⁵ Təssəba n-ad-wär ija a-wen-dăy a făl hi-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-əttărăy dăy-ayətma-win-dăy n-kăraq, ad-hi săr-wăñ-in-izarăñ, sədəwən tirjit ta s-jäm ărkăwăł-net i-ad-təmdəw talya-ten-dăy iket-di d-kăwăñ-in-tisăy. A-wen a madăñ-isətbət a-s a-wa jäm, wădden ăwadəm a kăwăñ-ăshăssălăñ săr-s, ănn-ak, ămoos a jam d-iman-năwăñ dăy-tedăwit.

Äfuss wa ihakkăñ, wär has-e-iba a ikfă

⁶ Elmədăt a-s ăwadəm wa ăddomen a əndărrăñ, wär-e aləy a ăjjeen, măšan, wa ăddomen a ăjjen, ad-aləy a ăjjeen. ⁷ Hak ăwadəm, ăkfet a-wa issəbdăd dăy-ulh-net, wär-itumaset a-wa ihăkk a dăy-ăzikăñzăř, wăla a t-ăhhuuşşălăñ ed Măssinăy, ăwadəm yas wa ihakkăñ s-ulh ăsriiwăñ a has-ijražăñ. ⁸ Măssinăy a ăddoben ad-kăwăñ-ăkf a ojărăñ a-wa s-tămiyatărăm, isənnəfləy-kăwăñ i-ad-tudabem kăwăneđ-dăy ad-tădhəlăm ăddinăt wi iyyăđnen, təjrəwăm imărkedăñ, ⁹ s-əmmək wa s-tăñ-innă əlkəttab n-Măssinăy a-s innă:

«Äfuss n-emăssărho wa izzăyăñ ihuk,
wär kăla has-ăba a ikfa, imărkedăñ-net ăylalăñ.»

¹⁰ Măssinăy a ihakkăñ idommăñ i-anăsdamu, isajat fălla-s isudar, ənta day a he-isənnădfəsăñ ajăraw-năwăñ i-ad-tudabem amişəl n-imărkedăñ. ¹¹ Măssinăy a ăddoben asəbbaləl-năwăñ dăy-a-wa ițăf ăhusken i-ad-ămerăñ ifassăñ-năwăñ i-ăddinăt. Dăy-a-wen-dăy a-s afăł hin-năssawăđ ażrəf-wa-dăy n-tădhəlt măssaw-s, ad-amelăñ ăddinăt ăjjootnen Măssinăy dăy-təssəba n-tădhəlt ta kăwăñ-dd-fălăt. ¹² Ijmađ-t ăssăk a-s ażrəf n-tădhəlt wa mad-təkfəm, ad-ikkəs imăssheddəjăñ ăjjootnen dăy-timyutar-năsăñ, arəw-dd a-wen-dăy day s-ad-amelăñ ăddinăt ăjjootnen Măssinăy. ¹³ Tihusay n-a-wen-dăy jäm a he-isətbətăñ tărəđđlawt ta jäm s-Ălənžil* n-Ălmasex* d-amışəl wa tăjjäm i-erhet n-Măssinăy. Afăł jäm a-wen har t-ənhăyăñ ăddinăt, ad-amelăñ Măssinăy, umayăñ-as dăy-təssəba n-tădhəlt ta

jäm i-imumənän d-äddinät wi iyyäđnen ed wär hasän-täsyäräm ifassän-näwän. ¹⁴ Èntäneđ day ämära, däy-tässəba n-tämyäre n-ännuyämät wa käwän-issəknä Mässinäy, təddalän-awän Mässinäy i-ad-käwän-səlmədän s-tärha ta käwän-jän.

¹⁵ Ämära ayətma, naməlet Mässinäy fäl tihusay n-isuf wi hanäy-i ja wären la milhaw.

Mäjräd wa ija Buləs i-ad-isəddəttət tənnəmušəla-net

10 Ayətma-y, näkk Buləs, ənnän däy-wän iyyäđ e-d t-əlley yur-wän, ad-sərəsäy iman-in; e-d käwän-ujəjäy, ad-əhhuləsäy. Ämära, härät iyyän a däy-wän ərhey däy-idəm n-täzude d-milyaw-i ija Älmasex:^{* 2} wär hi-täshässäläm ad-käwän-in-äkkäy səlmədäy-käwän a-s häläy. Äddinät wi ordanen a-s a-wa hanäy-işlä, a dd-nəkkas yas däy-iyäfawän-nänäy, əlmədnet a-s afäl-tän-in-osey, wär tän-e-äyyäy s-äkall, ad-tän-səlmədäy a-wa āmoosäy.

³ Tidət a-s dägg-adəm yas a nämooš mäšan, itbat a-s anmäny wa nəha, wär t-nəha s-imutaj dd-təkna tayətte n-ägg-adəm, ⁴ ed täzoli ta s-nəknäs, wädden a dd-ikna ägg-adəm, Mässinäy a hanäy-tät-ddi knän i-ad-nəknäs s-ässhäht wa-net, nudabät teräzze n-iyallan wi əssöhätnen idäy Iblis, ⁵ nəsibəggut əttəkəbru wa sabdadän dägg-adəm i-ad-əgdəlän i-äddinät muzəyät n-Mässinäy. Nətattär ad-ənnähäđ Mässinäy däy-ənniyät n-hak ägg-adəm i-ad-ämaşäl erhet n-Älmasex. ⁶ Afäl itbät a-s käwäned, təmdam-dd däy-amışəl n-a-wen-däy, ijmađ-t ässäk a-s äddinät wi wären təmişil a-wen, ad-ənmənhəyän d-iman-näsän.

⁷ Səjrähät däy-tidət, wär tədkeläm äwadəm wäl' iyyän s-a-wa fälla-s hannäyäm, kunta ih'-iwän ere iflasän s-təla ta t-ija Älmasex, adiš, ilmədet yur-iman-net a-s, əmmək wa s-t-ila Älmasex, a-s hanäy-ila näkkäneđ-däy ⁸ ed əlxikmät wa hanäy-ikfă Emäli, ikf'-anäy-t i-ad-nəssuhət, wädden i-ad-nəhəl ider, a-wen-däy a fäl a-wa fäl tabärrajäy, wär hi-āmoos täkrakiđt ed Emäli, a dd-ifal.

⁹ Wär teyalät a-s däy-tikardıwen-in, wär təttäräy yas ar asärmay-näwän; ¹⁰ əsley a-s ənnän iyyäđ däy-wän: wa Buləs, tikardıwen-net yas a däy-ihäl, isimäqqəw fälla-näy mäšan, e-d t-illa jere-näy, ad-t-izjär ađu, iqqəl əkall. ¹¹ Äddinät wi jännänen a-wen, əlmədnet a-s afäl tän-in-nosa, ad-tän-nəsəlməd a-s a-wa-däy nəkattäb däy-tikardıwen-nänäy e-d t-nəlla yur-wän, ənta day a nətamaşäl jere-wän.

¹² Äddinät-en jänen iman-näsän härät, ijmađ-t ässäk a-s wär nətəttär ad-nədkəl wälə ad-nəsənnəfäqq iman-nänäy där-sän, āmoosän äddinät wär-išla ar utär n-asəgdah n-iman-näsän jer-iman-näsän, ərməs-tän iba n-tayətte. ¹³ Näkkäneđ, wär nədəkkəl iman-nänäy s-əmmək-wen-däy,

wär nətəjj a säl a-wa s-hanäy-ikfa Mässinäy turhajät n-iji-net, ənta day a hanäy-ijrəwän s-ad-kăwän-in-näkk. ¹⁴Aşäl day wa d-kăwän-in-nosa näwway-awän Älənžil,* wär nəja jere-wän a-s wădden Mässinäy a hanäy-ikfän turhajät-net. Təssanäm day a-s näkkaneđ a sär-wän-in-äzzarän i-ad-hawän-näj isälän n-Älənžil n-Älmasex. ¹⁵Ämära, wär nətəbərij s-a wärän ämmukkän ija äwadəm iyyän data-näy. Däy-a-wa nəkkäs näxdam jere-wän, wär näxdem fäll-a ässinta ägg-adəm. Ərət-a-wen day, nəjar ätämä n-a-s afäl mäqqär immun-näwän s-Mässinäy, ad-timyar day tăkost ta nəla jere-wän däy-a-s nogaz tăkost ta hanäy-issäyläf Mässinäy. ¹⁶Dihen, ad-nudabăt axätab n-Älənžil däy-tajiwen ti hawän-in-əllanen, wär närha fäw, ad-nədəs edägg idas äwadəm data-näy i-ad-wär nəbbäräj fäll-a ija äwadəm iyyän data-näy.

¹⁷Ere itabärəjän däy, äbbäräjet däy-a-wa ija Emäli. ¹⁸Təssəba n-a-wen-däy a fäl innä əlkəttab n-Mässinäy:

«Abärəj wa ijä äwadəm i-iman-net,
uf-e wa has-ijä Mässinäy.»

Tumast n-änämmašul wa n-tidət

11 Ayətma, əsbärət ämära hărăt n-iba n-tayətte hi-dd-ifalän, əyya, əsbärət fäll-i a əndärrän ²fäl-a-s, jey-awän tärha ta n-tismiten, tismiten day s-Mässinäy a dd-falnät. Ija yur-i a-s Älmasex a där-kăwän-äsdobänäy i-ad-tumasäm şund tămutärt şaddijät wärət təzzey meddən s-wär t-illa fäw älyib tăt-iwarän, ərheey day ad-täqqayməm däy-təşədjə-ten-däy.

³Mäšan, ässirmäy-ahi a-s, tassayt ta n-tidət jäm d-Älmasex,* äbas däy-s təjläyäm. Hannäyäy a-s tärham, ad-təsləyäm i-tabarät s-əmmək wa s-has-təsläy Xəwwa-i təkkärräs taşsält, tăsnämäşräy-tät. ⁴Əjrähäy-in a-s afäl kăwän-in-osa ere hawän-ixättäbän isälän n-Yisa* wärän oher hărăt d-a-wa hawän-näxtäb, mey ere hawän-ijän isälän n-unfas wärän oher hărăt d-Unfas wa ihän ulhwän-näwän, mey ere hawän-ijän isälän n-Älənžil* säl wi hawän-nəja, šik-däy a-s hasän-tirəm timəzzüjen-näwän, təyyəm-t s-mäjräd. ⁵Əyya, ija yur-wän a-s äddinät wi jäm inəmmušal mäqqornen, ojärän-ahi tumast n-änämmašul. Tažidert! Wär t-illa a-s hi-ojärän. ⁶Tidət, ämmukkän a-s ojärän-ahi ällifaz n-mäjräd mäšan, däy-isälän wi n-musnät, əssanäy a-wa hey, nəssəkn'-awän-t s-älxalän äjjootnen, năsdăttät-t data-wän s-a-wa nənnä d-a-wa nəjä.

⁷Təssanäm a-s aşäl wa äzzarän d-hawän-näxtäb isälän n-Älənžil* n-Mässinäy, bənnan a-s hawän-t-näxtäb mey ämmukkän a-s a-wa jey a-s hawän-äsräsäy iman-in i-ad-timyaräm kăwaneđ, i läbasän; ak aqän älxer wa hawän-jey, iqqlä emämkäş? ⁸Əgleý fäw har

ălkănisăten* tiyyăd a hi-ədhălnen dăy-ălxidmăt wa jey jere-wăń, əfnăzăy-tăńat i-ad-kăwăń-siwydăy kăwăneđ. ⁹ A-wa əkkăsăy əlley jere-wăń, tidet-dăy a-s ămyatărăy măšan, wăr t-illa ere s-kăla has-ămoosăy ăzuk, wăr-ărhey dăy ad-t-umasăy i-ăwadəm wăł' iyyăń ašăł-i-dăy wăla ašəkka. Tëssanăm a-s ayətma dăy-ăddin dd-falnen Masidunya a hi-ədhălnen ăzzăman-wen-dăy. ¹⁰ Ašăł-i, ənta-den-dăy abărąj-in, wăr t-illa ere s-əkşey ehäre-net. A-wen ăddooobey ad-dăy-s ăbbărăjăy dăy-ăkall wa n-Akaya iket-dăy-net. A-wen, tăsiidăttăt-t tidet ta n-Ălmasex* hi-hăt. ¹¹ Ma hi-ăswănnăń a-wen-dăy? Ak iba n-tărhă-năwăń? Ăbo, Măssinăy a issanăń a-s ărheey-kăwăń.

¹²A-wa jey jere-wăń, ad-t-äləsăy iji. Dihen, ăddinăt wi tabărąjnen a-s wăr dăr-săń nəzley, ad-ənmənhăyăń d-iman-năsăń ed, wăr mad-əjrəwăń fălla-năy ălyib s-hanăy-ăkkulmen. ¹³Ăddinăt-win-dăy, inəmmuśal n-bahu a ămoosăń, erk inaxdimăń ăssiibărnen tumast n-inəmmuśal n-Ălmasex* s-bahu yas.

¹⁴ A-wen, wăr-iqqen eyăf ed Iblis iman-net dehiyyăń itajj-dd iman-net dat-ăddinăt ălmăt ănjălos n-ănnur ăwwayăń tidet, ¹⁵wăr-iqqen adiś eyăf kunta inaxdimăń-net, sajbarăń tumast n-inaxdimăń oyadnen dat-Măssinăy; qılal-năsăń, imojjan-năsăń.

A-wa ibdăń Buləs d-inəmmuśal wi n-bahu

¹⁶ Ənney-awăń hărwa a-s wăr-iteyalet ăwadəm, irmas-ahi iba n-tayətte măšan, kud-dăy ija yur-wăń a-s a-wen-dăy a ijan, săjdăt-ahi, təyyəm-ahi ad-ăbbărăjăy a n-bănnan. ¹⁷ Măjrăd wa hawăń-in-tajjăy ămăra-dăy, wădden măjrăd ija Emăli dăy-emm-in, ănn-ak, măjrăd şund wa he-ăj ere irmas iba n-tayətte a hawăń-in-tajjăy. ¹⁸ Ellan-t ăddinăt ăjjootnen tabărąjnen s-a-wăr ih' ălfăyda, ăyyăt-ahi năkk-dăy, ad-ăbbărăjăy a n-bănnan.

¹⁹ Təjraw-ahi tăkunt-năwăń! Kăwăneđ-i ənnănen lam tayətte, şik-dăy a-s riđđum s-a-wa hawăń-jannen ăddinăt wi irmăs iba n-tayətte kăwăń-in-tisənen. ²⁰ Tănnuflăyăń dăy-əkkəlu-hasăń, əntăneđ-i kăwăń-tihăynen, samăđrayăń-kăwăń, əlkăhăń-kăwăń, sattăyăń-awăń dat-ăddinăt.

Tinfusen ti ărmăsnen Buləs

²¹ Jan-awăń tanhađt, ed năkkăneđ, năkkas-awăń ăşşahăt dăy-iman-nănăy, wăr nəhel ad-hawăń-năj şund a-wen. Măjrăd n-ere irmas iba n-tayətte a hawăń-tajjăy i-ad-kăwăń-səlmədăy a-s ăddooobey năkk-dăy əhhuləs-wen-dăy. ²² Kunta ăddinăt wi kăwăń-takărrasnen ənnăń əntăneđ Văbranităń a ămoosăń, ămoosăy-t năkk-dăy, kunta dăgg-Işrayil a ămoosăń, ămoosăy-t

näkk-däy, kunta ihäyawän n-Ibrahim a āmoosän, āmoosäy-t näkk-däy. ²³ Kunta inəmmušal n-Ālmosex a āmoosän, āmoosäy-t, ojäräy-tän day tumast-net. Ayyät-ahiämära ed edäwänne n-ere s-äba eyäf-net a hawän-tajjäy. Äddinät wi tordäm härät, kunta tiluyyay, ojäräy-asän-tänät; kunta tikärmuten, ojäräy-tän ahänay-näsnät; wär tän-ihä-i inhayän tiwit ti ənhäyäy, wär tän-ihä-i ijjašän miši wa əjjäšäy. Däy-idäggan əjjootnen, əjjäšäy miši-wa-däy fäl däroy hin-ässijjäy.

²⁴ Səmmos ihändäggan, salalän-ahi käl-Älyähud tiwit ti n-kärađat timərwen d-təzzə wär dd-işärrəy əwadəm. ²⁵ Har kärađ ihändäggan, hakkän-ahi käl-Roma tiwit s-ebärtäk wa səmmän, käla hi-əkfän äddinät sāmmäjori n-tihun, har kärađ ihändäggan yaşşäd turäft n-amən ta hey fäll-ejärew wa səmmän, okäy fäll-i ehäđ d-aśl hey ammas n-amən. ²⁶ Əssekäläy fäll-iđarän s-iyärmən əjjootnen, dehiyyän a əndärrän yas a hin-äqqiimän, əkşən-ahi amən, dehiyyän inaytafän a fäll-i odänen, dehiyyän äddinät-wi-däy n-tumast-in, dehiyyän inəzzulam[†] a fäll-i odänen i-ad-hi-ənyən. Wär t-illa ayaña wär-ənheyäy däy-iyärmən wäla däy-tinariwen wäla fäll-iđerwan, hakd-däy miši wa sär-i dd-tirəwän wi jannänen s-bahu a-s əlmässexitän a āmoosän. ²⁷ Wär t-illa aləđđeš wär-ənheyäy, ənhäyäy ayaña, jän-ahi ihäđan n-iba n-edəs, jey išilan n-laž d-fad, itikəy fäll-i əzzäman d-wär jərrəwäy a əkşey, əskäbäybäy-ahi esämed, yäluläy.

²⁸ Ill'-e a əjjeen s-äddobey tənna-net mäšan, ufa ad-susəmäy kud-däy a-wen-däy iket-net, irn'-e sär-i a-wa s-hak ašäl-däy, ejrawän-ahi inəzjam n-əlkänișaten. ²⁹ Amumən irmäs härät-däy, ad-əjäy adägaż-wa-däy s-şund näkk a irmäs a-wa t-irmäsän, afäl əsley-i däy-sän odan däy-tanməšrayt, ad-äry ulh-in däy-təssəba-net.

³⁰ Näkk, kunta ill'-e a tajjäy abäraj, wär t-illa a āmoos kunta wädden iba n-əşşahät-in. ³¹ Mässinäy-i n-Abba n-Emäli Yisa-i ənihäjjän d-təmmal härkuk a əjjəyhän a-s tidət a janney.

³² Ašäl iyyän d-hey aýrəm wa n-Dämašäq, issəbdäd gəfär, wa əsmänakäl Aritas-i n-əmänokal n-əkall, ejhän n-əlgomitän däy-imawän n-aýrəm iket-net i-ad-hi-əytəfän, səttärməsän-ahi ³³ mäšan, jän-ahi imumənän wi t-əllänen dihen däy-deke hərəwän, əstərarän-ahi s-fənetär ihan aýalla wa fäll-idäy aýrəm, əmmək-wen-däy a däy-əzjäräy aýrəm, əyläsäy däy-əşşar n-gəfär.

[†]11:26 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän āmoos əgg-Älyähud s-aləşl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsnät, iket-net, ənäzzalim a āmoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäđnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, ənäzzalim, əkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

Tănăfalilt d-asrəs n-iman wa ija Buləs i-iman-net

12 Ayətma, əttəkəbru, ma t-ihan? Wär t-illa! Āyyät-ahi ămăra ad-hawän-ăjäy hărät däy-isälən n-a-wa ənhăyäy d-a-wa hi-dd-ăsnăfäləl Emăli. ² Īzzayäy ăhaləs n-ălmăssexi immədikälən s-aşənna wa s-kărəd a ilan măraw iwətyan d-ekkoz. Ăhaləs-en, wär-əssenäy kunta ənta iman-net a osän edägg-en, mey anfiləl a has-dd-i ja a-wa inhäy, a-wen, Măssinäy a t-issanän, ³ əssanäy yas a-s ăhaləs-en-däy, osa aşənna wa s-kărəd, iqqäl-dd. Kunta ənta iman-net a t-osän, mey Măssinäy a has-dd-ăsnăfälən a-wa inhäy, wär t-əssenäy, Măssinäy a t-issanän. ⁴ Ăhaləs-en-däy, ălwăqq wa d-osa ălžănnăt, aşənna wa s-kărəd, islă i-isälən-i-däy ăhuuskătnen s-wär t-illa ägg-adəm ijrawän s-asuyəl-näsän fäl tihusay-i-däy jän. ⁵ Ăhaləs şund wa-däy, ăddoobey ad-ăbbăräjäy däy-isälən-net măšan, a-s təkkăsäm a-wen-däy, wär t-illa a däy-e-ăbbăräjäy kunta wădden iba n-ăşşdhăt-in. ⁶ A-wen-däy a fäl kud-ărhey ad-ădkəlăy iman-in däy, wär hi-ija a-wen ere wärän ijreh hărät, wär-ămoosäy enəbbeddəl ed a-wa he-ănnäy iket-net, a-s mad-t-tasəm, tidət. Wär təbərijäy ed wär-ărhey ad-hi-iđkəd ăwadəm ar s-a-wa jänney d-a-wa tăjjäy. A-wa săl a-wen, mălayäyna.

A-wa ăswär Măssinäy Buləs

⁷ Tinfilal-ti-däy ăhuuskătnen s-hi-ikfa Emăli turhajät n-ahănay-näsät, ăddoobătnät ad-hi-səssəffənnəynät măšan, i-ad-wär təjjäy a-wen, ija däy-i Măssinäy ălyib hi-olăhän d-asənnan ihan ađär n-ăwadəm, ălyib olăhän d-tewete n-ănjălos n-Iblis i-ad-wär səffənnəyäy. ⁸ Har kărəd ihăndăggan, təddaläy Emăli i-ad-hi-ibđəw d-ălyib-wen-däy, ⁹ măšan, inn'-ahi: «Buləs, igdăh-ak ănnuymăt-in ed yur-i, dədi-däy d-lămməd ăwadəm, ad-t-ikann ăşşahăt-in udəf.» A-wen-däy a fäl ăssoofäy, ăbbăräjäy däy-iba n-ăşşahăt-in i-ad-făll-i ikən Älmasex* asəns n-tärna-net. ¹⁰ A-wen-däy a fäl iba n-ăşşahăt hi-irmăsän-däy, jer-wa n-tirəbbəd, wăla tissusen wăla wa n-ălyizabăt wăla tirəmmay, a hi-irmăsän-däy däy-təssəba n-Älmasex, ăsidăwăt-ahi ed dihen-däy iman-net d-əbraräy, ad-tumasäy emăşshehi.

A-wa ămoosän abăraj i-Buləs

¹¹ Ənhəywăt! Kăwăneđ a hi-ăshăşśälnen d-ad-hawän-in-ăjäy măjrăd wa ităjj ere irmas iba n-tayətte; kăwăneđ a-s ăniihăjja a-s timəläm-ahi dat-ăddinät wi s-tordam a-s ojärän-ahi tumast n-inəmmuşal. Əssanäy a-s wär t-illa a ămoosäy măšan, wär t-illa a-s hi-ufăń ăddinät wi jăm inəmmuşal tăskakäm däy-işənnawän. ¹² Ămăra,

ijitän wi satbatnen tumast n-änämmašul, jän jere-wän: əsshumorät, ijitän n-Mässinäy, hărätän ăssuksăqnen, tikunen, ămešäläy a-wendäy iket-net jere-wän. ¹³Lăyătăt-ahi ȳas a jey dăy-ălkănisăten ti iyyăqnen wär jey yur-wän säl wa n-a-s unjäyäy ad-hawän-umasäy ăzuk; kunta a-wen, ikm'-iwän, adiš, ănsăt-ahi-dd.

¹⁴Amăra, năkk da ăbokän ad-săr-wän-in-ăjäy asikel-in wa s-kărad, măshan əlmădăt a-s wär kăwän-in-ăkkey i-ad-hi-tăkfəm hărăt ănn-ak, ăkkey-kăwän-in ed tojăräm săr-i ehäre, a ămoos-dăy. Ajän wădden abbatän a-s ăniihăjja ad-ătăfăn tămudre i-aratän-năsän a ăkkän mădręyän wădden aratän a iwar a-wen. ¹⁵S-iman wi-nin năkk, wär t-illa a ley hawän-ənkažäy ed diha t-ălley, ăsidăwäy i-ad-kăwän-ăkfäy wăla-dăy tămudre-nin. Ak, ajän kăwăneđ tărha ta măqqärăt hawän-jey, wär săr-wän dd-torew ar iba n-tărha-nin?

¹⁶Tăssanäm a-s wär kăwän-ihä făw ere ăddoben ad-ăjjäyh a-s kăla has-ămoosäy ăzuk. Adiš, ma ăsihălän iyyăq jannen: wa Buləs, imsăd, amsud day ȳas a-s iksha ehäre-nănäy. ¹⁷Lăyătăt-ahi ȳas dăy-meddən wi săr-wän-in-ăšmašäläy i kăwän-ikkän s-tăkkărzăzzăl i-ad-ăkš ehäre-năwän? ¹⁸Năkk a ăsmătărän Titus d-ad-kăwän-in-akk ənta d-ănjăya-dăy-ăddin wa s-hawän-jey isălan-net. Ak, ajän a-s kăwän-in-osän, ăkšän ehäre-năwän? Năkk hakd Titus, iyyän n-ənniyăt a nătăf jere-wän, iyyän n-emm a nohăr dăy-a-wa nămešäl iket-net.

Inəzjam n-Buləs

¹⁹Tăkarde-ta-dăy, wär hawän-tăt-in-năkteb făl-a-s innin nărha ad-năkf iman-nănäy tidət. A-wa nənnä iket-net, Măssinäy a dat-tăń-nənnä dăy-tăssəba n-tassayt ta nəja d-Ălmasex. Ayətma-y, ittus n-măjrăd wa hawän-in-jey, i n-ad-tăşşuhum dăy-immun-năwän. ²⁰Ăssiirmăy-ahi a-s afăl kăwän-in-osey, ad-kăwän-in-asăy wär hem ălxal wa dăr-kăwän-əzzăyăy, ăkrulkădăy; a-wen, ălmăyna-net a-s ăssirmăy-ahi ad-kăwän-in-asăy, ăllan-t ikənnasän d-tismiten d-akfor d-tărha n-anmijar d-mawmaw d-ăhhuləs d-asənnăxəmbəl n-ăddinăt jere-wän. ²¹Ăssiirmăy-ahi a-s afăl kăwän-in-osey, ad-hi-isărəs Măssinäy, isăkn'-ahi a-s han-kăwän ăddinăt ăjjootnen s-har ămăra-dăy, wär-ămmujrăzăń a-wa jän, utabän; ad-hi-umas a-s şund iba a ătăfăy dăy-tăssəba n-iyyăq dăy-wän s-har ămăra-dăy, ăkfan iman-năsän iba n-tăşədje d-erk ălxal, d-asəmmădəs n-iman-năsän.

A-wa ikittəw Buləs afăl ikka Kurənta

13 Năkk-da-hi ăbokän ămăra ad-săr-wän-in-ăjäy asikel-in wa s-kărad. Ere itəggar uđlem-dăy, ad-t-iwär s-a-wa ənnănat sănatăt mey kăraqăt tijuhaven ed a-wen-dăy a iytăs əlkăttab n-

Măssinăy. ²A-s săr-wă̄n-in-jey asikəl-in wa s-əssin, əlläyey-awă̄n a-s āddină̄t wi āmešälneñ abă̄kkad hakd wi iyyäđnen, əlmədnet a-s kud-dă̄y ujəjäy-tă̄n āmă̄ra-dă̄y, afă̄l hin-osey, wär hasän-e-səlmăđdă̄y iman-in ³ed, wă̄dden tənnă̄m tă̄rham ad-səbbuyənă̄m kunta Ālmasex a-s āmoosă̄y enəmmejrəd-net mey. Sollană̄t, išwar təkkasă̄m āššă̄k dă̄y-a-wen. A-wa əkkă̄să̄y āxdamă̄y jere-wă̄n, ijmad-t āššă̄k a-s wă̄dden Ālmasex* ibrară̄n a tənhäyă̄m, səjrähät yas dă̄y-ăşşahät wa s-iħă̄ ulhawă̄n-nă̄wă̄n i-ad-təkkasă̄m āššă̄k a-s tidə̄t-dă̄y a-s āşşohät. ⁴Tidə̄t a-s ibrar ašă̄l wa d-ătwă̄slă̄b fă̄ll-tqajettewt mă̄shan, təssənkăr-t- dd tă̄rna n-Măssinăy jer-inəmmuttan. Nă̄kkă̄ned-i dă̄r-s osă̄ynen, nə̄brar mă̄shan, nohă̄r dă̄r-s tă̄mudre ta tă̄şshohet ija s-tă̄rma n-Măssinăy ta dd-e-tə̄nfilə̄lă̄t jere-wă̄n.

⁵Zəjjəzză̄t yas iman-nă̄wă̄n: ak ma dă̄r-ogdă̄h immun-nă̄wă̄n? Āqqəlă̄t-in iman-nă̄wă̄n, zəjjəzzə̄m-tă̄n. Ak ajă̄n wär hənnəyă̄m a-s Yisa* Ālmasex,* izzay dă̄y-ulhawă̄n-nă̄wă̄n. Wär-ăyelă̄y han-kă̄wă̄n āddină̄t wă̄ren āddin, ⁶ija yur-i nă̄kk a-s təssană̄m a-s inəmmuśal n-tidə̄t a nă̄moos, tənhayă̄m-t a-wen, ⁷nəttar dă̄y-Măssinăy ad-təbđəwă̄m d-e d-t-illă̄m a läbasă̄n. Issan Măssinăy a-s wär nă̄rha fă̄w, ad-kă̄wă̄n-nă̄shəhhəšsə̄l s-tărəđđawt n-a-wa nă̄moos, wär nă̄rha yas ar ad-kă̄wă̄n-išlə̄w a-wa olă̄yă̄n, kud-dă̄y wär hană̄y-tə̄kfem tidə̄t.

⁸A-wa āmoosă̄n tidə̄t, wär t-dd-nəkka d-hă̄ră̄t, wär nă̄ddobă̄t yas ar tənna-net. ⁹Āsidă̄wă̄t-ană̄y abror wa nə̄ja, igdă̄h yas a-s kă̄wă̄ned, tă̄şshohem, tittar-nă̄nă̄y dă̄y-Măssinăy, ad-tumasă̄m meddə̄n əmdanen, šăddijnen.

¹⁰Enta-den-dă̄y āddă̄lil wa fă̄l hawă̄n-in-əssəktă̄bă̄y tă̄karde-ta-dă̄y ašă̄l-i-dă̄y; derhan-in a-s, afă̄l kă̄wă̄n-in-osey, udă̄y ad-kă̄wă̄n-să̄knă̄y eżawę wa āddobey ed, tă̄dabit ta hi-ikfa Emăli, ti n-ad-kă̄wă̄n-səbdə̄dă̄y, tă̄şshuhum, wă̄dden ti n-ad-kă̄wă̄n-siđə̄wă̄y.

Isəmməterə̄n d-tihulawen

¹¹Dară̄t-a-wen day, ayətma-y, dă̄wă̄tă̄t, umasă̄t meddə̄n əmdanen, išdajă̄t, nə̄msəkkuyəđdă̄t jer-iman-nă̄wă̄n, ət̄fəfă̄t iyyă̄n n-ənniyă̄t, nə̄mhirəjă̄t dă̄y-ălxer i-ad-kă̄wă̄n-idhə̄l Măssinăy-i dd-ijă̄n tă̄rha d-ălxer. ¹²Nə̄məjjă̄t jer-iman-nă̄wă̄n tă̄rha tə̄mdat. Āhuulă̄n-kă̄wă̄n-in iməšseddə̄jə̄n wi t-əllă̄nen diha-dă̄y.

¹³Issənsă̄ fălla-wă̄n Emăli Yisa* Ālmasex* ānnuymă̄t, ikf'-iwă̄n Abba tă̄rha-net, osă̄y-kă̄wă̄n Unfas Šăddijă̄n* iket-dă̄y-nă̄wă̄n. Amin!